

Fotobøger. Fotografi handler om at mærke verden. Fire nye danske fotobøger udpeger netop det aspekt for os.

Fotobogrevy

METTE SANDBYE

Det andet Grønland

Når vi skulle fastholde vores eget liv gennem fotoapparatet før det digitale fotografi og mobiltelefonen, blev det mest til opstillede situationer fra ferier, fester og højtider. I dag er fotografiet i langt højere grad blevet en form for sanseforlænger eller ligefrem sanseskærper for den enkelte. Vi fotograferer alle mulige hverdagslige foreteelser med mobilen: kartoffelmaden, kaffekoppen, skyen på himlen, en blomst, en udtrådt snegl på asfalten. Hverdagsfotografiet er nærmest blevet integreret med kroppen og en naturlig måde at mærke verden på for rigtig mange. Der er så nogle, kunstnerne, der er bedre til det end os andre amatørfotografer, og de kan få os til at se og sanse det ellers upågtede på helt nye måder. Fotobogen egner sig eminent til netop den type sanseskærpende fotografi på grund af den intimitet, man oplever i modtagesituationen, når man sidder alene med bogen og bladrer igennem den i sit eget tempo og samtidig kan røre billederne og gå helt tæt på dem.

Der udgives mange gode fotobøger herhjemme for tiden. I denne sommers fotobogrevy anbefaler vi fire gode af slagsen, der egner sig perfekt som sansestimulator, rum for eftertanke og temponedsætter i ferien. De er alle i farver, og i dem alle har vi at gøre med en fotograf, der gennem sit søgende blik på det tilsyneladende ubetydelige, det, vi andre ikke rigtig ser eller husker, at vi har set, udpeger betydningsskabende, urovækkende, smukke, sanselige eller ligefrem erotiske aspekter af menneskets færden i det hverdagslige eller i naturen.

GRØNLANDSKE Inuuteq Storch (f. 1989) bor det meste af året i den lille by Sisimiut. Hans arbejde med fotografiet følger to spor. I det ene dykker han ned i oversete arkiver og fremdrager nye og anderledes blikke på livet i Grønland: gamle småfilm, hans forældres snapshots, Grønlands første professionelle fotograf John Møller. I det andet spor fotograferer han sit eget hverdagsliv på en rå og skødesløs, men samtidig intimt

nærværende måde. Det sidste er tilfældet i hans nye fotobog, *Keepers of the Ocean*, der bag sit flotte orange cover med et sløret fotografi af en person, der ser ud over havet, gemmer på et portræt af vennerne, familien og omgivelserne – såvel ude som inde – fotograferet i Sisimiut gennem de seneste tre år. Sisimiut er med sine 5.600 indbyggere Grønlands næststørste by.

Foto: Inuuteq Storch

I hele sit fotografiske værk er Storch for så vidt meget bevidst om at fremhæve naturens altafgørende betydning for både historien og det grønlandske hverdagsliv, ligesom de fleste, der fotograferer i Grønland, er det. Men hvor mange, især ikkegrønlandske, fotografer bliver ved naturskildringen, fylder den faktisk ikke ret meget her. Den er til stede som en eksistentielt pulserende resonansbund, men faktisk kunne størsteparten af bogens billeder være taget alle mulige andre steder end i Grønland. Og det er netop bogens styrke, at den giver os et andet Grønland, end vi plejer at møde i fotografiet. Her er skødesløst beskårne og sommetider lettere uskarpe, detaljemættede tæt-på-skildringer af interiører og folks brug af dem og af hinanden. Læsebriller og lædersofaer, nips på reoler, mangfoldigt rod på borde, et puslespil med safarimotiv, folk, der spiser pandekager og pizza, krammer, sover til middag, griner, tager festtøj på, laver sjov med katten. Udenfor samles en gruppe rygende unge i en bil, en yngre pige hjælper en ældre med at bære tasken, én bærer toiletpapir og ørerensere hjem gennem sneen. Der er en omsorg mellem mennesker, som stråler gennem bogen, og vi møder dem i alle aldre. Der er vel næppe nogen i dag, der tror, at man i Grønland bor i igloer og går klædt i skind og kun spiser sælkød. Ikke desto mindre er det både velgørende og vigtigt, at Storch deler sin kærlighed til hjembyens mellem menneskelige, genkendelige og samtidig mangfoldige almindelighed med os andre.

Inuuteq Storch: Keepers of the Ocean. 192 sider. 350 kroner. Forlaget Disko Bay.

Labyrintisk fortabelse

DEN NÆSTE BOG i bunken har også et orange og endnu mere visuelt dragende cover med en bunke abrikoser på en krøllet bund af lyserødt papir. Og indholdet af Tine Beks *The Vulgarity of Being Three-Dimensional* skuffer ikke. Bek (f. 1988), der til daglig ernærer sig som international modefotograf, har et eminent skulpturelt-fotografisk blik for at se og sammensætte fotografier af som regel ikkepåfaldende hverdagsdetaljer, så man får lyst til at røre ved dem. Her er madrod, frugter og visne blomster, som mange fotografer post-Wolfgang Tillmans er gode til at skildre.

ANNONCE

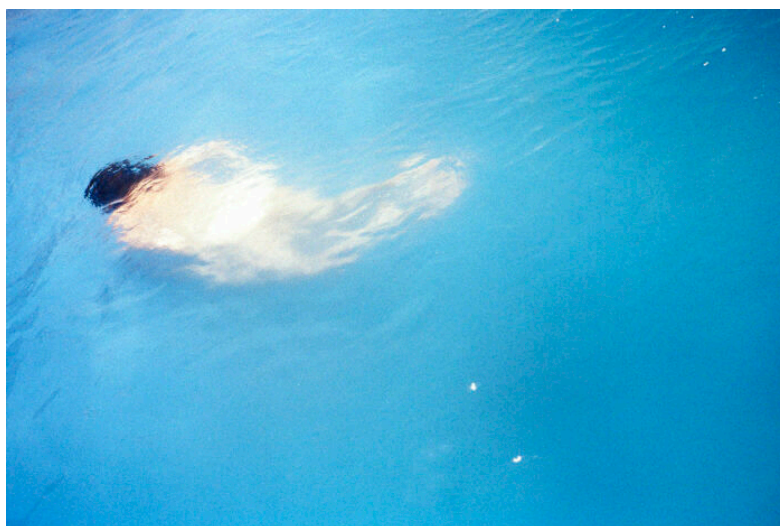

Foto: Tine Bek

Men så er hendes motiver tilsat en original barok forelskelse i svulmende, bulnende, boblende og vulgære detaljer i ordets bedste betydning. Forsidens abrikoser, en chokoladefontæne, velour, frotté, silke, pels og hår, optaget alle mulige steder i verden, men med en særlig *faible* for italiensk overdådighed og dyr, især heste. Indimellem møder vi en slags skulpturer foldet af hvidt eller pastelfarvet skumgummi i pladeform, et billigt og ordinært materiale, der i Beks foldninger og siden fotograferinger udstråler den æggende »vulgaritet«, som hun peger på med bogens titel.

De optræder sideordnet med italienske marmortrapper som for at sige, at det formelt tiltrækkende og de sanselige sider af tilværelsen kan indfanges på tværs af alle smagshierarkier.

Og så kan Bek virkelig noget med at se og sammensætte farver. I en kort tekst i bogen kalder Michael Mersinis Beks billeder for »labyrinter af farve og betydning«, hvilket indfanger den appetitvækkende følelse af labyrintisk fortabelse i et sælsomt sansebåret univers, som bogen giver mig.

Tine Bek: The Vulgarly of Being Three-Dimensional. 184 sider. 300 kroner. Forlaget Disko Bay.

Memento-mori varsler

Foto: Stense Andrea Lind-Valdan

STENSE ANDREA LIND-VALDAN (f. 1985) med kunstnernavnet SALV udgiver nummererede, signerede (og billige) fotobøger på eget forlag i små oplag, hvilket i sig selv peger på den mangfoldighed i forhold til udstyr og produktion, som den danske fotobog udfolder sig i for tiden. Hendes univers er ikke så langt fra Beks, idet hun ligeledes med et lige dele formelt og sansestimulerende nysgerrigt blik på sine omgivelser får os til at se på dem og forhåbentlig også vore egne med nye øjne. Her er også kager, kattedpels, væsker, blomster, hotelværelser, italiensk marmor og skinnende overflader, men så er der tilmed mere direkte krop og erotik i form af sæd, slim og blod på kroppe eller *memento mori*-varsler som et tabt gebis, en blodtapningskanyle i en arm, edderkopper og fluer, sågar et fotografi af Grauballemanden, hvis brune læderhud fremstår sært erotisk, som den beskues af en opulent og meget hverdagsligt klædt, ansigtsløs beskuer i SALVs ret underlige billede.

Alle fotografierne er gengivet på en bund af sorte sider og med bred sort luft om hvert motiv, hvilket også er med til at give bogen et mere dystert udtryk end Beks pasteldominerede sanseorgie.

*Stense Andrea Lind-Valdan (SALV): *** 64 sider. 70 kroner. Forlaget Sød Tøs.*

Vandringer i verden

GRÆNSEN MELLEEM, hvad der er en decideret fotobog og et katalog med fotografier, som også udstilles i store formater på de hvide vægge, er ikke sådan at fastlægge. Per Bak Jensens nye fotobog, *Skyggens vandring*, udkom samtidig med hans seneste udstilling i Galleri Bo Bjerggaard, og der er i al fald overlap mellem billederne, men også flere med i bogen. Og så er bogen tilsat nogle af fotografens egne korte tekster, hvor han blandt andet skriver: »Billederne i denne bog er fra mine vandringer i en verden, hvor alting tilsyneladende er ved at forsvinde og samtidig på forunderlig vis i færd med at fødes på ny.«

Bak Jensen er en generation ældre end de ovenstående. Med 1949 som fødeår peger hans virke på, at det med at få verden til at fødes på ny gennem det fotografiske blik på den ikke som sådan er nyt, men har været praktiseret af en dansk pioner som ham i årtier. Han går helt tæt på især naturen, en rødlig klippe, en grøn græsplæne, et brunligt skovkrat, men også kulturelle elementer som statuens kjolefoldning, et fugleskræmsel, et fiskenet.

Naturen bærer som regel spor af menneskers færden i den, og kålbladet ligner en statue af en englevinge. Bogens fotografier er for så vidt »klassisk Per Bak Jensen«, men der er flere meget nedrensede motiver end vanligt, helt enkle, også hvad angår farverne, og en lidt dyster *memento mori*-stemning, som vi også så hos SALV. Fotografiet af et timeglas, det røde kryds i lyssignalet eller det meget gribende af det enlige træ i skoven, som er mærket med en rød klat maling, fordi det står til fældning, peger i nye og endnu mere alvorlige retninger end Per Bak Jensens i øvrigt altid eksistentielt ladede fotografier.

Per Bak Jensen: Skyggens vandring. 136 sider. 450 kroner. Strandberg Publishing.

METTE SANDBYE (f. 1964) er cand.mag. og ph.d. i litteraturvidenskab og moderne kultur, professor ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet og kunstanmelder. Hun har været kunst- og fotografcritiker ved Weekendavisen siden 1995. Har bla. skrevet Det iscenesatte fotografi, Mindesmærker. Tid, erindring og historie i fotografiet, Manual til Dansk Samtidskunst (sammen med Lisbeth Bonde) og Kedelige Billeder, fotografiets snapshotæstetik og redigeret Dansk Fotografihistorie og Digital Snaps - The New Face of Photography.

SANDBYE@HUM.KU.DK

ANDRE LÆSER OGSÅ

KULTUR

Luften, der forandrede verden

Frostvant. Vi har svært ved at forestille os aircondition i eget hjem, men kan vi leve på en ophedet klode uden?

SONJA FURU

IDEER

Kald mig bare en pige

Transition. Børn ned til seks-syv år kan sagtens være transkønnede, og de trives godt, viser stort amerikansk studie...

AMALIE SCHROLL MUNK

SAMFUND

En Tour-sejr af jysk silke

Taknemmelighed. I 1947 skrev den store franske digter Louis Aragon: »Touren er en fejring af menneskets sommer.« I 2022...

JOAKIM JAKOBSEN
